DIMENSIUNEA PERSONALITĂȚII ISTORICE A LUI SIGISMUND DE LUXEMBURG

Crina HAREA, masterandă
CZU: 94-05(4) + 929 hareacrina3@gmail.com

Motto ,,Die ere und einickeid der cristenheid."
Peter Wacker

The goals of this graduation thesis are to emphasize two different perspectives regarding the political activity of Sigismund of Luxembourg. On the one hand he is an emblematic late medieval emperor who takes the responsability to protect the Church and to lead the Crussade against the Ottoman. On the other hand, he takes the first steps towards the modernity by encouraging the centralisation of the political authority within the kingdom of Hungary.

Dimensiunea personalității istorice a lui Sigismund de Luxemburg este un subiect complex, reflectat în majoritatea istoriografiilor mari din Europa. Personalitatea istorică a lui Sigismund de Luxemburg prezintă un interes special prin faptul că el a fost singurul împărat al Imperiului Romano-German înmormântat în afara imperiului și, totodată, singurul împărat înmormântat pe teritoriul de azi al României, respectiv în Catedrala din Oradea.

Rege al Ungariei (1387), Rege ales al Romanilor (1410, încoronat la Aachen în 1414), deținător al coroanei Sfântului Imperiu Romano-German din 1433 și Rege al Boemiei (1419), Sigismund a fost o figură marcantă pe scena politicii europene începând cu ultimul sfert al veacului al XIV-lea, și cu precădere în prima jumătate a secolului al XV-lea.

Încadrarea sa într-un tablou istoriografic mai larg se realizează deseori prin invocarea conceptului de *Cruciadă târzie* sau prin aducerea în discuție a fenomenului conciliarismului, realizând astfel o legătură substanțială cu principalele evenimente politice și cu direcțiile conceptuale majore din acea perioadă. Din acest considerent, o abordare generală a personalității lui Sigismund de Luxemburg se poate realiza doar prin reliefarea acelor proiecte și demersuri care au fost angrenate în ansamblul politicii imperiale și care au avut un impact asupra situației de pe continent.

Implicarea lui Sigismund de Luxemburg în organizarea conciliilor, care au urmărit rezolvarea Schismei apusene și reformarea Bisericii, este deseori invocată drept cea mai semnificativă dovadă a dimensiunii universaliste pe care a dobândit-o politica sa după obținerea titlului imperial. După cum remarcă Sandor Csernus, politica lui Sigismund din ultima parte a domniei sale a fost ghidată de conștientizarea necesității unei puteri universale care să gestioneze problemele la nivelul continentului european; responsabilitățile acesteia constau în lupta împotriva ereticilor, lupta pentru unitatea Bisericii (și, implicit, reforma Bisericii) și promovarea pacifismului (restabilirea relațiilor de pace între țările creștine aflate în conflict) [1]. De altfel, legătura dintre viziunea imperială universalistă și conciliarism a fost văzută ca una de întărire reciprocă, iar apogeul succesului ambelor direcții politico-religioase este considerat a fi Conciliul de la Konstanz.

De asemenea, merită să menționăm și faptul că dimensiunea universalistă a politicii lui Sigismund a cunoscut și o altă latură, dincolo de sfera *spiritualibus*. În postura sa de mediator, Sigismund a avut prilejul de a-și exercita autoritatea imperială prin încercarea de aplanare a conflictului anglo-francez, intervenție care va aduce în prim-plan tensiunea, în stadiu încă incipient, între ideea imperială și monarhiile care își formau propriile pretenții de suveranitate. Prin invocarea acestor exemple de mediere și exercitare a dimensiunii europene a puterii sale, vedem cum rolul imperial al lui Sigismund a modelat raporturile sale cu Biserica și cu alți monarhi creștini. De asemenea, putem extinde această influență și asupra interacțiunilor sale cu eventualii aliați sau potențialii rivali din Peninsula Italică.

Receptarea activității lui Sigismund de Luxemburg în istoriografie cunoaște diverse nuanțe, în funcție de perspectiva abordată (regională sau europeană). Contemporanii săi au enunțat în mod cert interesul lui Sigismund pentru combaterea amenințării otomane, după cum este vădit în raportul lui Peter Wacker din 1425, care enunță că Sigismund plasa amenințarea turcească în centrul preocupărilor sale, chiar deasupra combaterii problemei husite [2].

În sfârșit, putem susține următoarele concluzii: în prezent chiar și abordarea la scară largă a politicii sale, în poziția de împărat, suferă de

pe urma tendinței istoricilor de a sublinia lipsa de eficacitate a autorității sale pe teritoriul Imperiului, atât din punct de vedere financiar (după cum explică Eberhard Isenmann [3]), cât și din punct de vedere a conotației simbolice a rolului imperial (fenomen explicat de Peter Moraw [4]). Rareori se ia în considerare legătura dintre diversele aspecte ale politicii sale, ca exercitarea prestigiului imperial și combaterea expansiunii otomane, sau evoluția în timp a raporturilor sale cu alți factori politici din Occident.

Studiul creionează imaginea lui Sigismund de Luxemburg în contextul Cruciadei Târzii care poate fi susținută prin numeroase referințe bibliografice noi, culese din lucrări occidentale neconsultate până acum.

Subiectul dat ne oferă ocazia să cercetăm mai profund participarea Regatului maghiar la Cruciada Târzie și să observăm care au fost consecințele războiului antiotoman în Europa de Est. În urma cercetării, putem sublinia diverse aspecte importante referitoare la istoria raporturilor dintre creștini și musulmani, dintre europeni și otomani. Așadar, având un bagaj de cunoștințe istorice, putem aduce o contribuție benefică în societatea democratică de astăzi prin evaluarea relațiilor actuale de bună vecinătate dintre creștini și musulmani.

Imaginea lui Sigismund de Luxemburg este emblematică pentru figura tipică a monarhului european la începutul secolului al XV-lea: o tranziție între misiunea de protector al Bisericii și conducător al Cruciadei și misiunea de centralizare a propriei puteri în cadrul regatului și al Imperiului.

Referințe:

1. CSERNUS, Sándor. From the Arsenal of Sigismund's Diplomacy: Universalism versus Sovereignty. În: Attila Pál Bárány (ed.). *Das Konzil von Konstanz und Ungarn*. Debrecen: MTA, 2016, p. 1.
2. WHELAN, Mark. *Sigismund of Luxemburg and the Imperial Response to the Ottoman Turkish Threat, c. 1410-1437 (PhD*). Royal Holloway, University of London, 2014, p.42.
3. EBERHARD, Isenmann. Reichsfinanzen und Reichssteuern im 15. Jahrhundert. In: *Zeitschrit fur historische Forschung*, 1980, pp. 1-76.
4. MORAW, Peter. *Von offener Verfassung zu gestalteter Verdichtung: Das Reich im späten Mittelalter.* Berlin: Propyläen, 1985, pp. 155-157; 362-378.

Recomandat
Igor ȘAROV, dr., conf. univ.